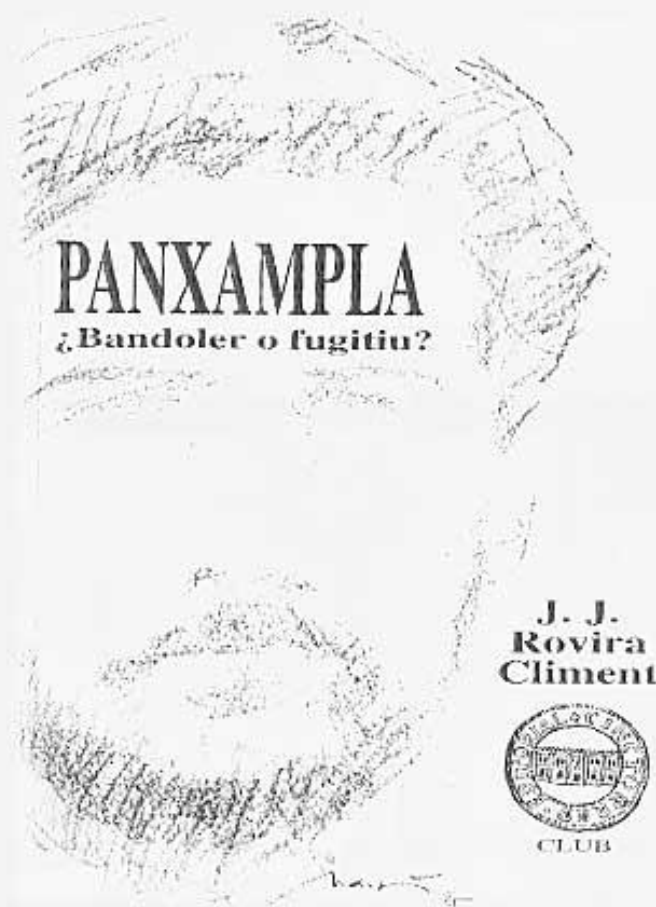

PANXAMPLA ¿BANDOLER O FUGITIU?

L'autor, En Joan Josep Rovira Climent neix a Cinctorres (els Ports), va estudiar la carrera de capellà a Tortosa. És llicenciat en filosofia a la Universitat Gregoriana de Roma i també en filosofia per la Universitat Ramon Llull i en teologia per la Facultat de Teologia de Catalunya.

Per definir-lo aprofito llurs paraules: " Sóc un home de poble, visc com un *homo viator* en el sentit existencial i literari de l'expressió. He viscut i viuré sempre als carrers dels nostres pobles, on gaudeixo de la meua llengua. Quan es fa fosc escriu. Sóc escriptor de lluna".

Ha publicat dos llibres de viatges: "Ventures i desventures als pobles de Castelló" i "Olor a terra".

En aquestes publicacions ens dibuixa amb encertades pinzellades els elements físics i humans dels llocs que visita. No viatja a peu com l'Espinàs, ho fa amb cotxe, però, al capdavant les seves descripcions són mestrívoles, ens enganxa, ens endinsa al fons del món rural dels nostres pobles amb un estil atractiu, senzill i suggeridor.

En Panxampla, a més a més de les descripcions dels llocs, dels personatges i dels costums, ha fet un grandíol treball d'investigació. Cal dir que coneix perfectament el món rural i retrata els costums del segle passat de forma captivadora.

Seguint el rastre de Panxampla trepitja arxius municipals, visita d'altres escriptors, fa molts viatges,

fins que les dades que va recollint encaixen com les peces d'un embrollat trencaclosces i a la fi pot oferir-nos, en aquest llibre, els saborosos fruits de la seva investigació.

En Joan Josep estava escrivint un llibre de viatges quan una velleta li va parlar de Panxampla. Li va encisar tant la història que ajornà el treball que li restava a fer en l'esmentat llibre per dedicar-se a la feixuga feina que li havia de portar aquesta obra.

Després d'escoltar desenes de testimonis, d'haver esmerçat hores i més hores consultant documents, de fer milers de quilòmetres visitant llocs i paratges recòndits de les terres de l'Ebre i de la Cerdanya, relacionats amb Panxampla, de llegir tot el que del personatge s'ha publicat, l'autor gosa a escriure uns traços biogràfics:

Neix, en la pobresa, a Alfara dels Ports (Baix Ebre) encara que molts l'anomenen Alfara de Carles perquè dins del terme hi ha un petit nucli de població, a hores d'ara deshabitat, anomenat Carles. Els Pujol Fontanet n'eren set de germans. Es va criar en l'analfabetisme epidèmic d'aquells temps, (a darreries del segle XIX). Tenim, doncs, un xiquet de terra endins, pobre i analfabet. Endemés orfe de pare. De molt petit es troba mancat de la presència equilibrant que comporta el fet de tenir un pare a casa i al treball. Tenia un caràcter viu, agosarat i sanguini, és a dir, era

de la mena de gent aventurera.

No era un criminal patològic ni de bon tros. El testimoni de tots els vells d'Alfara és unànime. "No era dolent". I aquest testimoni és molt valuós car en un poble tancat i petit la transmissió generacional de la maldat d'un compatriota o d'una família perduda durant generacions.

Vagabund per les esquerpes muntanyes, armat, sense residència ni família, exigint algun cop diners a la gent que en tenia, ajudant altres vegades escàpols de la justícia pot considerar-se com un bandoler.

En canvi, si atenem al període que visqué d'aquesta manera (tot plegat, uns tres anys, incloent-hi les temporades de presó), i tenint en compte que, dels tres crims atribuïts, cap fou per robatori o abús envers persones indefenses... llavors és difícil qualificar-lo com un bandit; ans bé caldria parlar d'un jove fugitiu. De fet, la gent del seu temps i de la seva terra el va tractar més aviat en correspondència amb aquesta segona opinió.

Fou algú que excel·lí de la quotidianitat. Somnador de nous espais, encara que fos obligat per les circumstàncies. És per això que entrà en el món del mite.

Per concloure, ens trobem davant d'una obra mescla de viatges i de sàpida novel·la de molt bon llegir.

B.Barberà